PARTZUERGOAK

Partzuergoa" hitza ez da ohiko hiztegietan agertzen. Oro har, partaidearen definizioa aurki daiteke, "gauza batean parte hartzen duen pertsona, besteekin batera sartzen dena" definituta. Horrenbestez, partzuergoa izango litzateke parte hartzen den gauza edo lurraldea, jabetza edo partekatutako eskubidea.

Gipuzkoan, izendapen hura duten bi lurralde daude. Bat, Gipuzkoako eta Arabako Partzuergo Orokorra da; bigarrena, berriz, Gipuzkoako Partzuergoa da. Horiekin batera aipatutako hitza bere izendapenean barne hartzen ez duen hirugarren bat egongo litzateke, nahi zeta bere kontzeptua adierazitako hitzetik urrun ez egon: Enirio Aralar Batasuna.

Lurralde hauek ez dagokie inolako udal mugarteri eta, oro har, ez dute biztanleria etengabe izaten aipatutako partzuergoetan.

GIPUZKOAKO ETA ARABAKO PARTZUERGO OROKORRA

Partzuergo Nagusia izenarekin ere ezagutzen da, beste Partzuergotik bereizteko. Azken horri Partzuergo Txikia deitzen zaio.

Sortu zen, gaur egun Gipuzkoako Erabilera Publikoko Mendiak izenekoak partekatzeko xedearekin, 3070.3 eta 3070.2 zenbakidunak, Urbia (570 Ha) eta Altzania (2.323 Ha) izenekoak, hurrenez hurren. Horiei 3070.4 zenbakia gehitu behar zaie, Oltzari dagokiona (263 Ha), nahiz eta kasu honetan belarrarekin eta urarekin bat egin, eta ez hegalarekin (zuhaitzak). Gutira, 3.156 Ha dira, hau da, 31,56 Km^2.

Gipuzkoako Idiazabal, Segura, Zegama eta Zerain udalerriak eta Arabako Asparrena eta San Millan (Zalduendorekin) udalerriak ondare hau partekatzen dutenak dira. Horiek guztiak Partzuergotik gertu daude, baina ez dute nahita nahiez harekin mugatzen (Segura eta Idiazabaleko kasuan bezala).

Partzuergo Orokorraren jatorria XIV. mendekoa da.

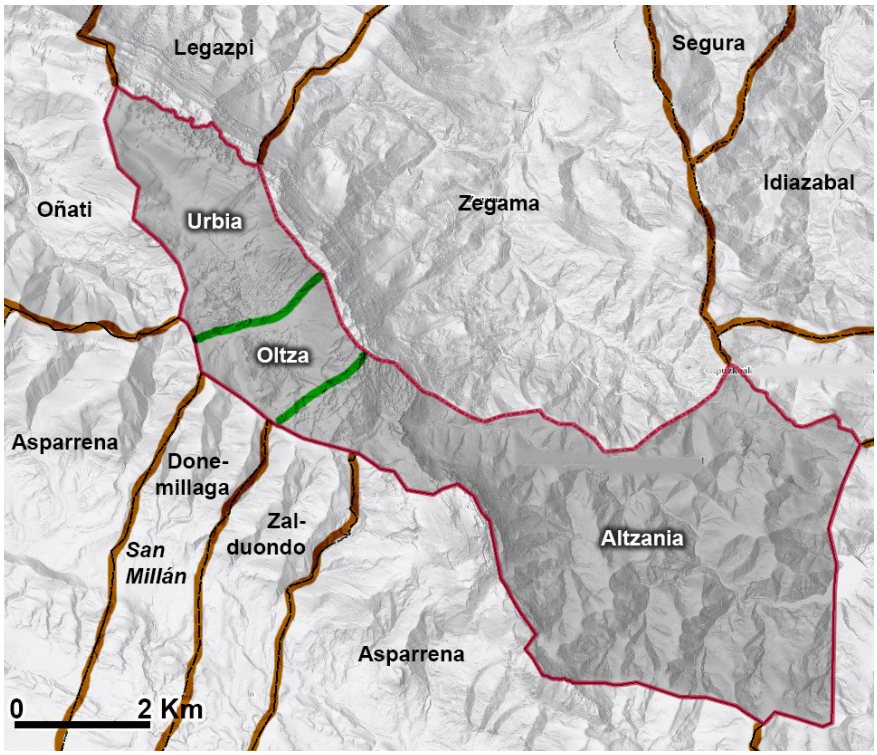
Oltzak lurraldeetako hegaldiarekiko murrizpen bat zuten, Partzuergoan parte hartzen zuen Legazpik hortik ateratzea erabaki zuenetik eta Oltzako hegaldia berarentzat adjudikatu zuenetik.

Litologia kareharrien jabetzan sintetizatu daiteke, mendebalde erdialdean, eta harearrienak, berriz, ekialdean. Begetazioaren berezko ezaugarria pagadi kaltzikola da mendebaldeko sektorean eta pagadi azifofiloa, berriz, ekialdekoan, belardi menditarrez gain, Oltza eta Urbia zelaietan, mendebalde erdialdean kokatuta.

Lurralde osoa isurialde mediterraneokoa da, izan ere, Partzuergoko iparraldeko mugak Kantauriko (iparraldean) eta Mediterraneoko (hegoaldean) isurialdeen arteko isurialdeen banalerroa eratzen du. Ekialdeko zonaldea kareharrizko zonalde bat denez, ez da azaleko sare hidrologikoa eratzen, baizik eta euriaren ura lurpeko akuiferoetara igarotzen da; ekialdeko sektoreak, berriz, ibaia Urdalur urtegian (1986) presatuta dauka. Azken horrek Nafarroako La Burunda eskualdeari ura hornitzen dio.

Oro har, esan daiteke lurraldean ez dutela biztanlerik ezarrita, baina hori ez da guztiz egia, zenbait etxe dagoelako Zegama udalerriko mugan (Ortzaurte auzoa) eta ondorio guztietarako, biztanle hauek udalerri honetako biztanletzat jotzen direla, nahiz eta euren etxebizitzak udal mugartearen barruan, zentzu hertzean, ez egon.

Kontuan izanik Partzuergoko jatorria bereziki abeltzaintzari dagokiola, bertako puntu desberdinetan eraikin desberdinak daude. Artzainek ganaduarekin batera eraikin horietan ematen zuten, eta nolabait, horiek erabiltzen jarraitzen dute, antzeko helburuarekin.

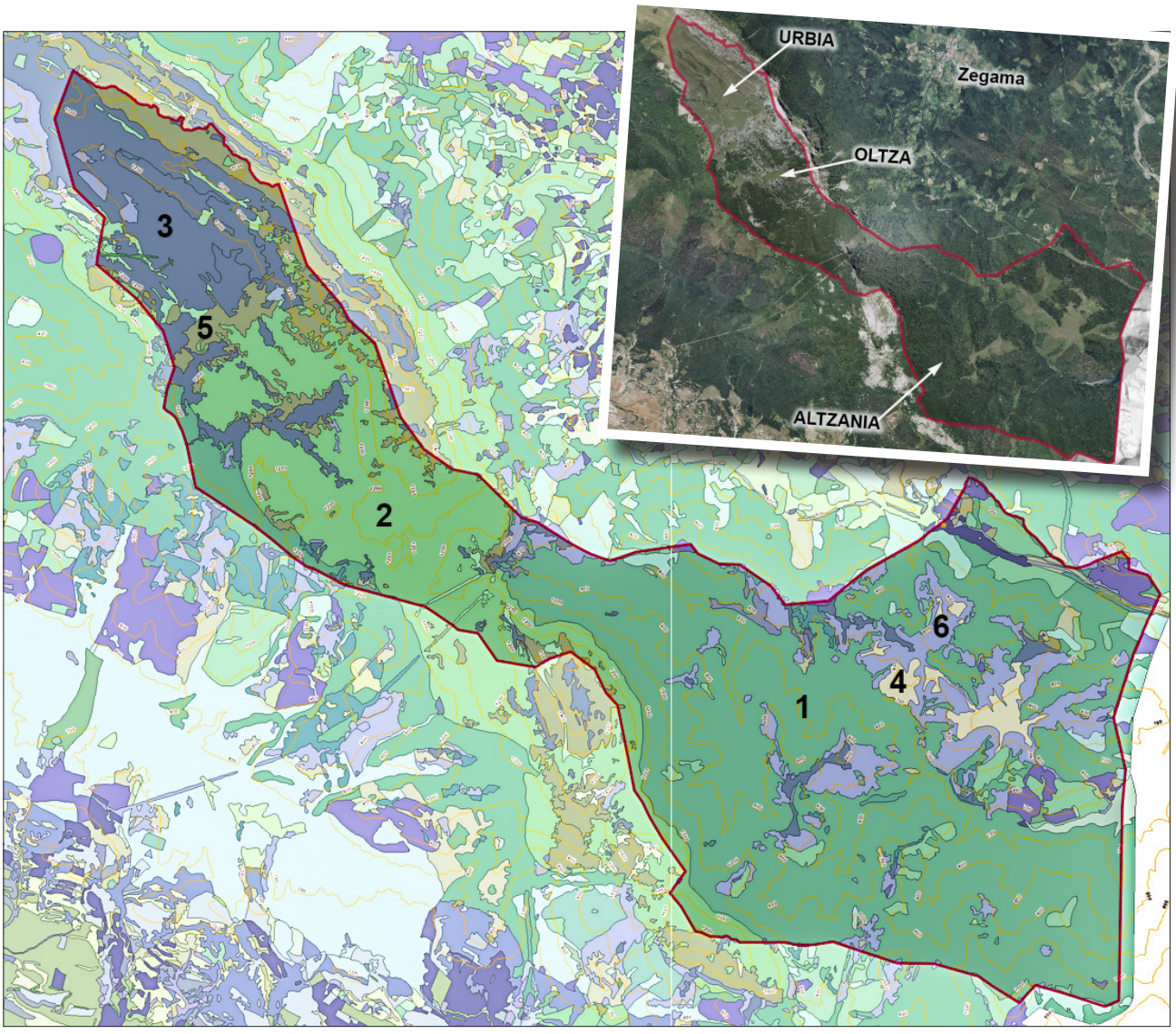

Gipuzkoako eta Arabako Partzuergo Orokorra, bere lurralde mugakideak adieraziz. Itzalen mapa 2012 + udal mugak. Iturria: Eusko Jaurlaritza / Gobierno Vasco; geoEuskadi.

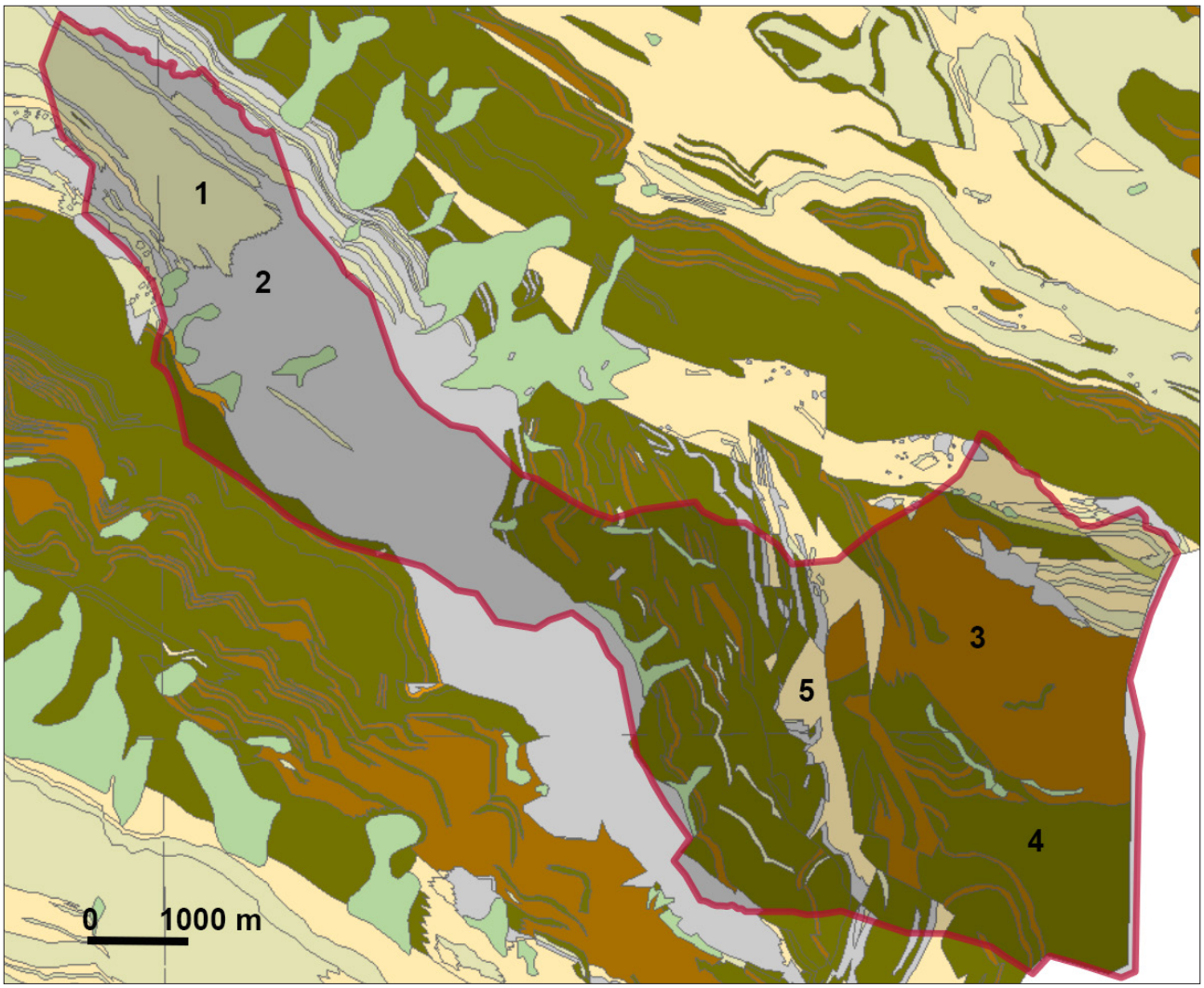
UTM 30N ETRS89 // X: 557514 m // Y: 4753262 m.

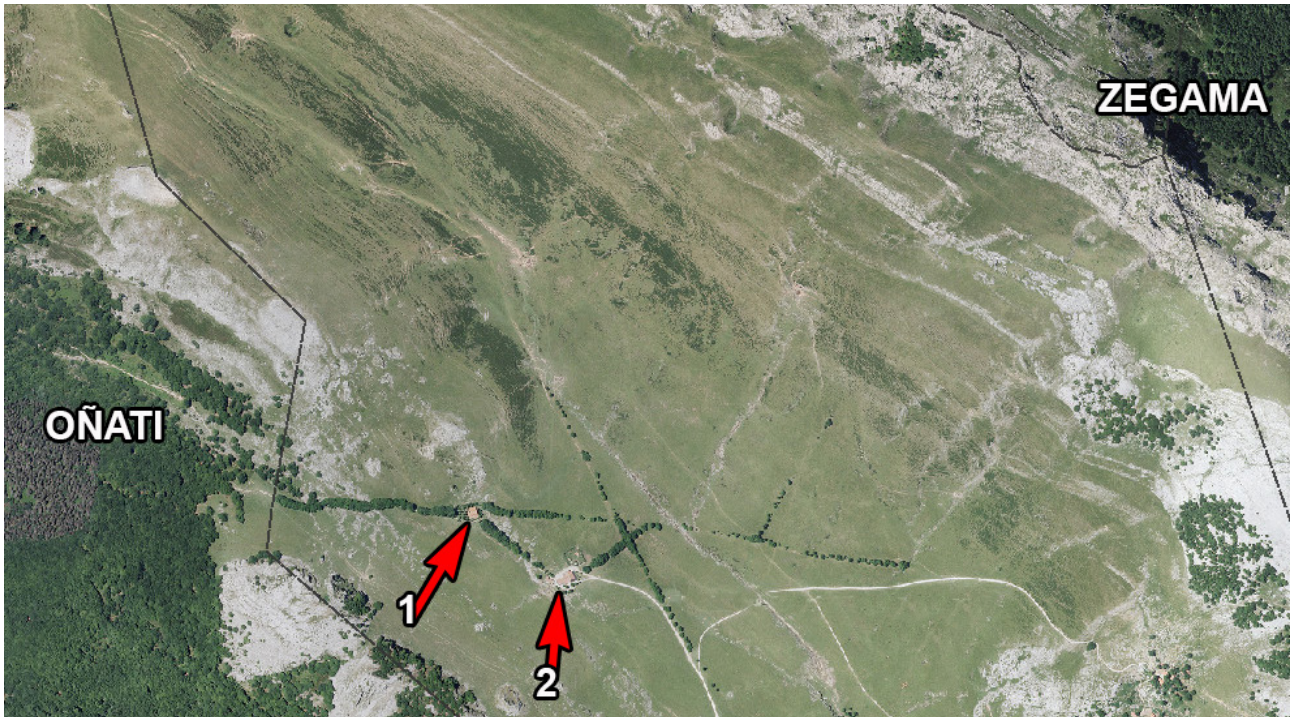
Oltzako landak 1.100 m altuerara, bere belardiekin eta artzainen bordekin. Erliebe karstikoa eta pagoak ikus daitezke, Aizkorriko harkaitzak (1525 m) eta gertuko gailurrak partzialki tapizatuz.

Begetazioa + nibel kurbak. Iturria: Eusko Jaurlaritza / Gobierno Vasco; GeoEuskadi. 1. Pagadi azidofiloa 2. Pagadi kaltzikola eutotrofoa. 3. Belardi menditar. 4. Larre siltzikola 5. Kareharriko harkaitza. 6. Txilardia-otadia-iratzedi atlantikoa.

Partzuergo Orokorra. Litologia (geologia). Iturria: Eusko Jaurlaritza / Gobierno Vasco; geoEuskadi eta EEE: Geologia mapa 1:25.000 eskalan. 1. Kareharri ezpuruak (behe albiarra) 2. kareharriak (Behe albiarra) 3. Hareharriak (Erdi eta goi albiarra) 4. Hareharriak eta lutitak (Albiarra) 5 Margak, margokareharri masiboak eta kareharri noduludunak eta estratifikatuak (Aptiensarra).

Partzuergo Orokorra: Ortoargazkia 2015 + udal mugak. Iturria: Eusko Jaurlaritza / Gogierno Vasco; geoEuskadi. Urbiako belardiak kareharriko harkaitzen artean. 1. Urbiako Ermita. 2. Urbiako Ostatua.

GIPUZKOAKO PARTZUERGOA

Egitura orokorra Gipuzkoako eta Arabako Partzuergo Orokorrarenaren antzekoa da, baina, izenak dion bezala, Gipuzkoako udalerriek bakarrik hartzen dute parte (Idiazabal, Segura, Zerain eta Zegama). 3070.1 zenbakidun erabilera publikoko mendiak esklusiboki osatzen du, 4,7 km2 hedadurarekin.

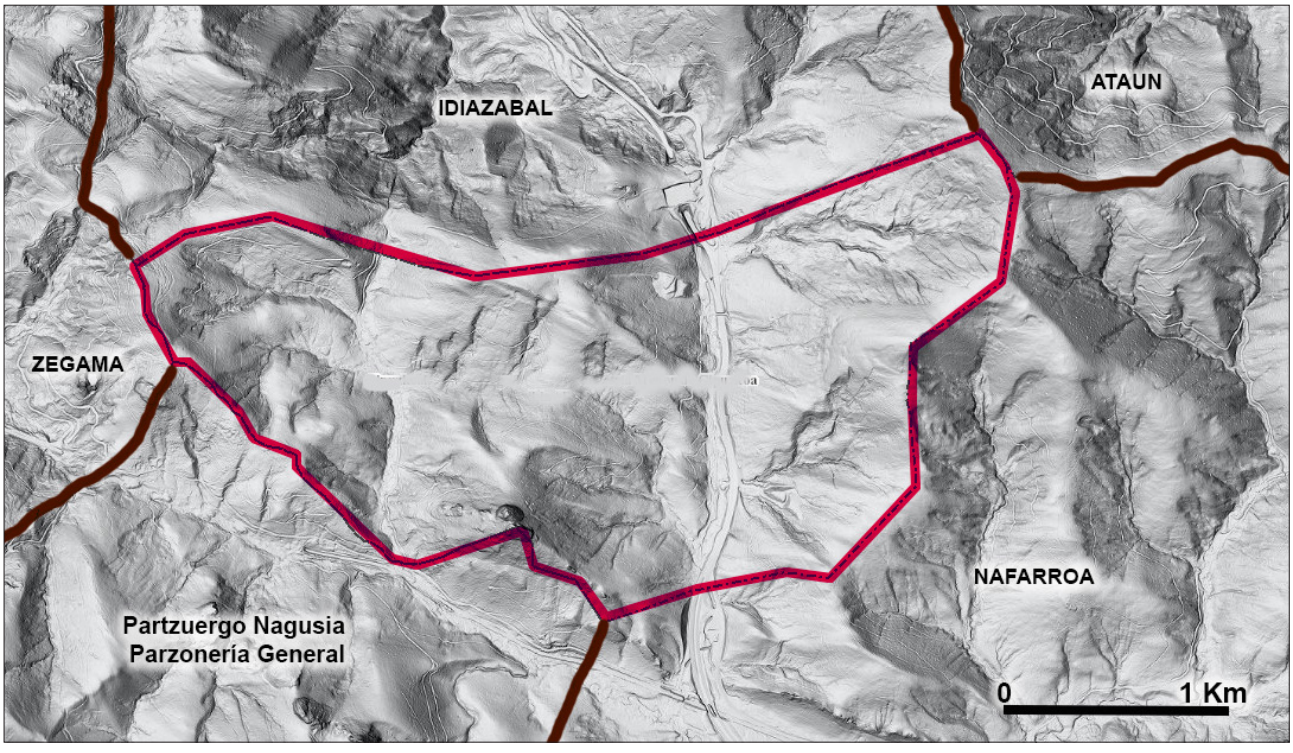
Etxegarate portuaren inguruan kokatuta dagoela, pagoen basoek eta pinu eta laritzen sailek osatzen dute.

Ofizialki hutsik dago, baina zenbait etxe dago Etxegaratetik gertu eta bertako biztanleak Idiazabalen erroldatuta daude.

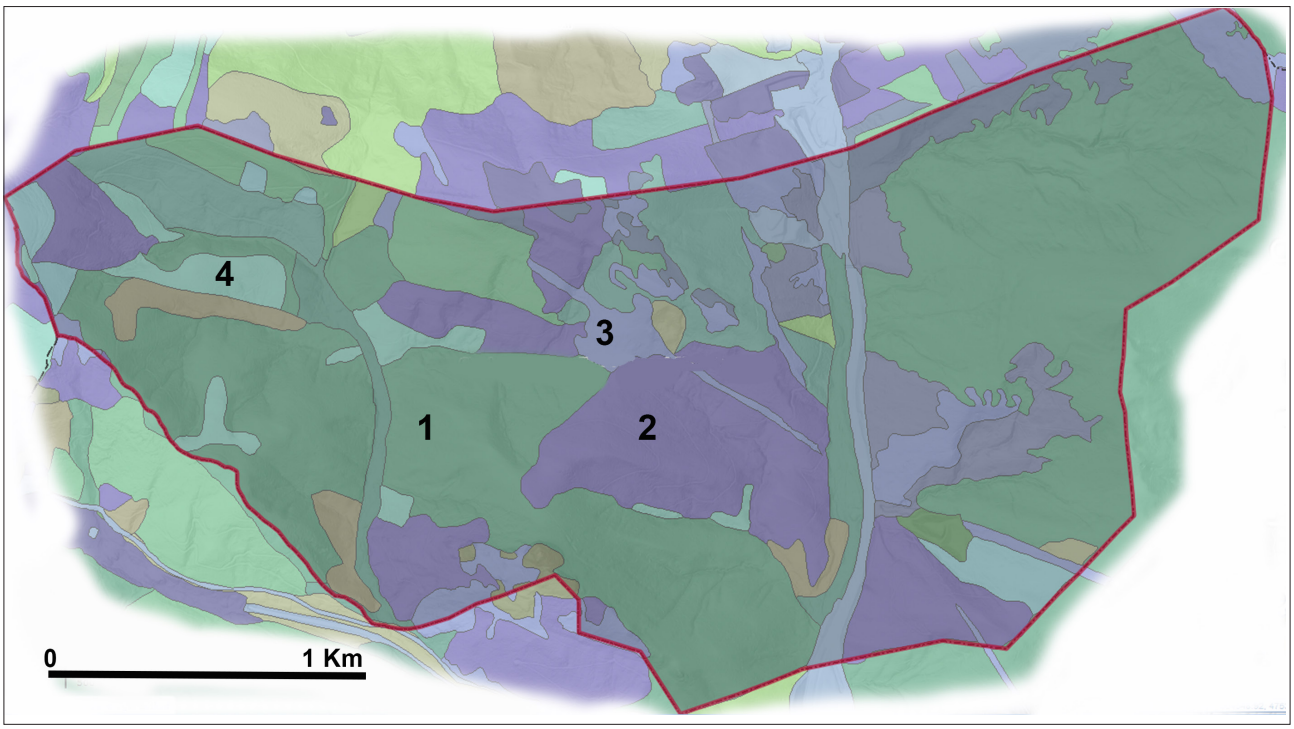
Gehiago jakiteko: De Montes, Parzonerías y Parques Naturales : Comunidades de Montes de Gipuzkoa : las Parzonerías / Asunción Urzainki Mikeleiz. Donostia: Deustuko Unibertsitatea, 2007.

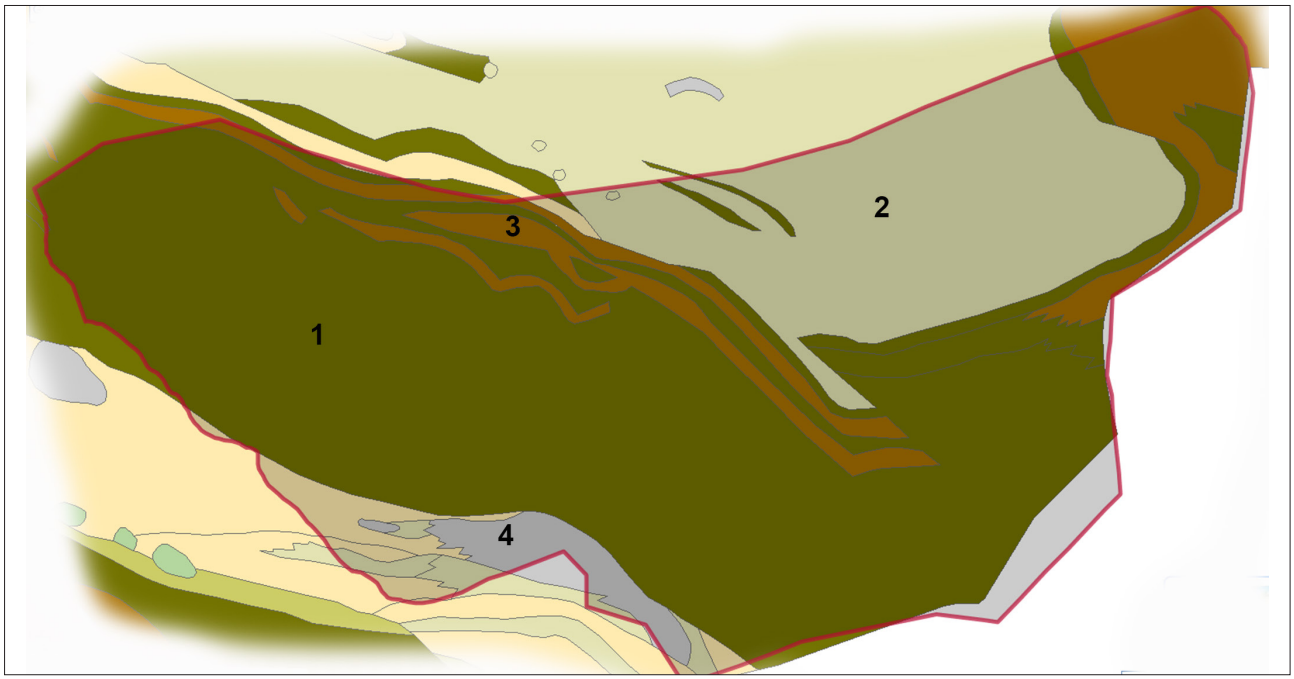
Ortoargazkia 2015. Iturria: Eusko Jaurlaritza-Gobierno Vasco; geoEuskadi. Ikus daiteke A-1 errepideak (Etxegarate portutik gertu) iparraldetik hegoalderaino zeharkatzen duela, eta baita NW-Seko garraio elektrikoko linea baten kale bat ere. Bere baso izaera argi ikus daiteke.

Gipuzkoako Partzuergo Txikia, harekin mugatzen duten udalerriak adieraziz. Itzalen mapa 2012 + udal mugak. Iturria: Eusko Jaurlaritza / Gobierno Vasco; geoEuskadi. UTM 30N ETRS89 // X: 562543 m // Y: 4754622 m .

Gipuzkoako partzuergo txikia. Begetazioan + nibel kurbak. Iturria: Eusko Jaurlaritza / Gobierno Vasco; GeoEuskadi. Testua: 1. Pagadi azidofiloa 2. Baso sailak (pinus nigra). 3 Txilardia-otadia-iratzedi atlantikoa 4. Alertze baso sailak (larix sp.).

Gipuzkoako partzuergo txikia. Litologia (geologia). Iturria: Eusko Jaurlaritza / Gobierno Vasco; geoEuskadi eta EEE: Geologia mapa 1:25.000 eskalan .Testua: 1. Argilitak eta/edo limonitak 2. Margak eta kareharrietako turbiditak, kareharrietako bretxak 3. Hareharri masiboak eta estratifikatuak 4. Koralen, algen eta krinoideen kareharriak.